

**Dr. Marjan Kulčar,
profesor nemščine in slovenščine**

Na svet sem privekal natanko štiriinštirideset let po tistem, ko se je v Rusiji začela oktobrska revolucija (25. oktobra po julijanskem ali 7. novembra po gregorijanskem koledarju), ki do danes po mnenju mnogih še zmeraj velja za enega od najpomembnejših dogodkov v svetovni zgodovini (100. obletnico začetka oktobrske revolucije so v Rusiji praznovali 7. novembra 2017). Po osemletki, ki sem jo končal v Bogojini, sem se vpisal na Gimnazijo Juša Kramarja v Murski Soboti (1976–1980). Po končani gimnaziji so me napotili na enoletno služenje vojaškega roka. Šele po nekaj letih študija nemščine in slovenščine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani sem na 'vojsko' lahko popolnoma 'pozabil'. Leta 1990 sem se zaposlil kot učitelj slovenščine na takratnem SCTPU, a sem že v manj kot dveh letih predsedal na Gimnazijo Murska Sobota, kjer sem kot učitelj nemščine zaposlen še danes. Pred desetletjem sem se vpisal na magistrski študij s področja slovenskega jezikoslovja, ki sem ga uspešno zaključil leta 2014, nadaljeval pa sem z doktorskim študijem, ki sem ga zaključil v letu 2017.

Septembra leta 1976 sem kot drugi član naše družine, imam namreč še skoraj tri leta starejšega brata Jožeta, ki je takrat začel obiskovati že 4. letnik, prvokrat prestopil prag soboške gimnazije. Zanimivo je, da me devet let mlajši brat Robi kasneje pri tem ni posnemal, zato pa je po stopinjah svojega očeta in strica šla hčerka Polonca, ki je gimnazijo, nad katero je bila nadvse navdušena, končala lansko leto. Polonca je vedno znova govorila, da te srednje šole ne bi zamenjala za nobeno drugo. Bil sem v zadnji generaciji dijakov, ki je gimnazijo končala v poslopju Osnovne šole 1, pripadam pa tudi prvi generaciji dijakov rajneke Jugoslavije, ki se je k vojakom morala odpraviti takoj po končani srednji šoli, natančneje v začetku oktobra, in ne šele po končanem študiju, kot je veljalo do tedaj. Ta odločitev Jugoslovanske ljudske armade oz. jugoslovanske komunistične oblasti je bila tako odmevna, da je Vladimir Savčić Čobi, takrat

eden najbolj priljubljenih pop pevcev na območju bivše Jugoslavije, naši generaciji celo posvetil pesem z naslovom »Oktobarska klasa« (»Oktobrska generacija«).

Moja gimnazijska leta so bila resnično zabavna in sproščajoča. Pouk na gimnaziji je takrat potekal dopoldne in popoldne. Ker sem bil vozač, sem imel pouk popoldne, ampak ne vsa štiri leta. Najbrž samo prvi dve leti. Morda celo tri. Tega se ne spomnim več. V šolo sem hodil z veseljem, kajti hitro in dobro sem se ujel z večino sošolk in sošolcev, pa tudi s profesoricami in profesorji nikoli nisem imel nobenih večjih nesporazumov. Učil sem se le toliko, kot je bilo treba, predvsem pa takrat, ko sem se res moral, tj. pred pisnimi nalogami. V vseh štirih letih sem 'šprical' pouk le dvakrat – enkrat pisno nalogo iz zgodovine, drugikrat pa sem pri istem predmetu neupravičeno izostal od pouka takrat, ko bi moral biti vprašan prav tisto snov, ki smo jo pisali takrat, ko sem se pisanju naloge 'izognil'. Posledica tega, kar sem si privoščil pri zgodovini, sta bila dva zaporedna 'cveka' pri tem predmetu, ki pa me nista prizadela, saj sem se dobro zavedal, da lahko oceni popravljam takoj, ko se bom snov naučil. Pouka zgodovine nisem 'šprical' zaradi učitelja samega, saj me je zgodovino poučeval gospod prof. Franc Kuhar, takrat sicer eden najbolj priljubljenih profesorjev na murskosoboški gimnaziji, kasneje kar nekaj let tudi moj sodelavec, s katerim sva se dobro razumela že od mojih srednješolskih let. Imel sem čudoviti razredničarki – prvi dve leti gospo prof. Ireno Čebašek, zadnji dve pa gospo prof. Silvo Hradil. Hitro sem vzljubil predmeta, kot sta slovenščina in nemščina (slovenščino me je poučevala gospa prof. Vida Korošak, nemščino pa gospa prof. Irena Pavlič), nič manj kot omenjena predmeta pa me niso navduševali tudi nekateri drugi predmeti, npr. fizika, kemija, zgodovina, geografija, pedagogika, psihologija in filozofija. Priznam pa, da sem z veliko manjšim veseljem obiskoval pouk matematike in biologije, kjer nisem ravno 'blestel'. Proste ure smo nemalokrat preživljali v šolski knjižnici, a ne zaradi branja, prelistavanja knjig in revij, izdelave pisnih izdelkov za pouk ipd., temveč zato, ker smo radi poslušali uporniške zgodbe iz mladostnega obdobja našega šolskega knjižničarja, gospoda Gojka Cajnka, ki je bil tako zanimiv pripovedovalec, da so njegove zgodbe še dolgo odmevale po hodnikih naše šole ter se prenašale iz generacije v generacijo. V srednji šoli sem doživel veliko

peripetij, tako dobrih kot tudi manj dobrih, izpostavil pa bi zabaven dogodek, ki mi bo za vedno ostal v lepem spominu. Bilo je v tretjem letniku – ob koncu šolskega leta 1978/79 – pri ocenjevanju vedenja. Razredničarka je, takšna je bila takrat praksa, izvedla nekakšno demokratično ocenjevanje vedenja, torej ocenjevanje, pri katerem so sodelovali vse dijakinje in vsi dijaki iz razreda, pred tem pa je zame že predlagala 'vzorno' vedenje. Večina sošolk in sošolcev, vsaj tistih, ki so se pozivu razredničarke k sodelovanju pri ocenjevanju takoj odzvali, mi je prisodila oceno vzorno. Eden od sošolcev pa je nenadoma vstal in povedal, po mojem mnenju prav gotovo bolj za šalo kot zares, da si ocene, ki jo je predlagala razredničarka, ne zaslužim. Razredničarka je sošolčev 'ugovor' vzela resno, zato je kar nekaj časa porabila za utemeljevanje svojega predloga. Vsi so jo pozorno poslušali, le meni je bilo popolnoma vseeno, kaj se bo iz tega izcimilo. Na koncu je seveda obveljal predlog gospe profesorice Hradil.

Za zaključek navajam misel nemškega filozofa Immanuela Kanta (1724–1804): »Učenec se ne sme (na)učiti misli, ampak se mora naučiti misliti; ne smemo ga nositi, ampak ga moramo voditi, če želimo, da bo v prihodnosti sam odločal o tem, kam mora iti.« Svojim gimnazijskim profesorjem sem še danes hvaležen zato, ker so me takrat uspešno vodili. Danes se kot gimnazijski učitelj tudi sam trudim in stremim po tem, da svojim dijakinjam in dijakom dam znanje, ki jim bo trdna podlaga za nadaljevanje njihove življenjske poti.

Murska Sobota, 18. 1. 2019

Dr. Marjan Kulčar, prof. nem. in slov.